

Turist- Yerel Halk Etkileşimi Üzerine Nitel Bir Araştırma

Alperen Tekkeli ^{ID}1

Öz

Turizm, bir toplumda dünya görüşü, anlayış ve başka ülke vatandaşları hakkındaki görüşleri etkileyen kültürel bir olaydır. Sağladığı ekonomik etkilerin yanı sıra yerel halkın yaşam biçimleri ve geleneklerine etkiside incelenmesi gerekmektedir. Turizmin yerel halkın yaşam tarzları üzerine olan etkisi çeşitli şekillerde olabilmektedir. Yerel halk kendi yaşam biçimlerini destinasyonu ziyaret etmiş olan turiste yansıtmasının yanı sıra ülkesini temsil etmekle yükümlüdür. Bu amaçla çalışmada, turizm hareketine katılan turist ile yerel halk ilişkisi doküman analizi yöntemi ile incelenmiş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda, Dünya’da ve Türkiye’de turist- yerel halk etkileşimi hakkında yapılmış çalışmalar incelenmiş, turist- yerel halk etkileşimi incelenerek, literatüre katkı sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Turizm, turist, yerel halk.

Atf için: Tekkeli, A., (2021). Turist-yerel halk etkileşimi üzerine Nitel bir araştırma. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 26-34.

A Qualitative Study on the Interaction between Tourist and Local People

Abstract

Tourism is a cultural phenomenon in a society that affects worldview, understanding and views on citizens of another country. In addition to its economic impacts on its country, tourism is of great importance in terms of the lifestyle and traditions of the local people as a whole. The interest of local people in tourism is due to the influence of tourism on the personal lifestyle of the local people. Therefore, people who leave their country in line with the tourism movement meet with the local people in their destination. Local people, on the other hand, are obliged to represent their country as well as reflect their lifestyle to the tourist who visited the destination. For this purpose, in the study, the relationship between the local people and the tourists who left the countries in line with the tourism movement and the local people were analyzed by document analysis method and the data obtained were subjected to content analysis. In conclusion, some studies have been written about transferring tourists local people interacting in the world and Turkey, tourists examining the interaction of local people, aimed to contribute to the literature presented.

Keywords: Tourism, tourist, local people.

To cite: Tekkeli, A., (2021). A qualitative study on the interaction between tourist and local people. *Journal of Education and Social Sciences Research*, 2(1), 26-34.

¹YL. Öğrenci, Dumlupınar Üniversitesi, E-posta: alperen.tekkeli@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3033-4776>

Giriş

Turizm hareketleri, farklı kültürlerden gelen kişilerin gidecekleri yerlere kendi kültürlerini tanıtır ve oranın kültürünü öğrenme olanağı sağlamaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte insanların başka kültürleri ziyaret etme isteğiyle turizm hareketlerine katılma oranı her geçen gün artmaktadır. Turizm, farklı kültürdeki insanların birbirleriyle ilişki kurup kültürlerini birbirlerine tanıtmaya olanağı sağlamaktadır (Dönmez & Çakıcı, 2013:38).

Kültürlerini tanıtmak isteyen turist ile yerel halkın ilişkilerinden bahsederken, yerli toplulukların gelen turistlerin çevresinde toplanarak onları izlemeleri bile bir ilişki türüdür. Yerli halk ve turist toplulukları arasındaki ilişkilerin yoğunluğu buldukları ortamlara göre farklıdır. Ancak, turist ile yerli halk arasında bir bağ kurulması veya ilişki kurulması için kesinlikle bir ortam gereklidir. Bu ortam ise yaşanan bu ilişkinin yapısını belirlemektedir (Rızaoğlu, 2012, s.273).

Turistler gittikleri ortamlarda sezonluk personellerle geçici ilişkiler kurmakta, günlük rutinlerinin dışına çıkarak kontrolsüz harcama yapmakta ve bununla birlikte dil farklılığından dolayı iletişim kopukluğuyla yanlış anlaşılmalara ve anlayamama gibi durumlara rastlanmaktadır (Ceylan, 2015:48). Dolayısıyla, turist- yerel halk ilişkilerinin yoğun olması durumu, ilişkilerin biçimleri, büyüklükleri ve yönü üzerinde etki göstermektedir. Diğer yandan yerli halkın turizmden beklentilerinin karşılanması durumunda bu ilişki oldukça etkilenmektedir. Yerli halkın turistlere sıcak davranışları ise turistlerin ülkeyi tekrar ziyaret etme olanağı sağlamasının yanı sıra ülkeye karşı varsa olumsuz düşüncelerini bu ilişki sayesinde bitirmelerini sağlayacaktır. Ve böylelikle turistlerin ülke kalış süreleri uzayabilir ve ülkenin olumlu tanıtımı yapılmış olur (Rızaoğlu, 2012, s.273).

Turist- yerel halkın karşılıklı ilişkileri sonucunda, yerel halkın hayat ve yaşam kalitesinde, iş gücü potansiyelinde, yapılarında, tutumlarında, davranış şekillerinde ve aile yaşantı ve ilişkilerinde önemli değişimler olabilmekte, bu ilişkiler sonucunda yaşanan değişimler gerçekleşme şekline ve ortama bağlı olmaktadır (Ceylan, 2015:48).

Bu çalışmada turist-yerel halk ilişkisi sosyal etkiler anlamında irdelenmiştir. Bu amaçla literatürde yer alan çalışmalar içerik analizine tabi tutulmuştur.

Literatür Taraması

Çalışma kapsamında konu ile ilişkisi olan daha önceden yapılmış bazı ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiştir. Literatür taraması sonucunda turist-yerel halk ilişkileri ile ilgili olarak farklı ve çeşitli çalışmalar olduğu görülmüştür. Ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenerek değerlendirilmiştir.

Çetin (2009) yapmış olduğu çalışmada Beypazarı ilçe merkezinde yaşayan yerel halkın turizmin sosyo- kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerini algılayış biçimleri ve yerel halk ile turist ilişkilerinin bu çerçevede nasıl yaşandığını araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda Beypazarı ilçe merkezinde yaşayan yerel halkın turizmin bazı yönlerle genelde olumlu olarak karşıladığı ve olumsuz yönde yaşanan görüşlerin az olduğu tespit edilmiştir. Olumlu yönde yaşanan, turizmin sosyo-ekonomik kısmı iken olumsuz yönde yaşanan ise doğal yaşam alanlarının bozulması ve destinasyon bölgesine kontrolsüz bir şekilde turist gelmesiyle alakalı olduğu sonucuna varılmıştır.

Tayfun (2002) yapmış olduğu çalışmada Nevşehir ilinin turistik (Ürgüp) ve turistik olmayan (Acıgöl) ilçe merkezlerinde yaşayan 18 yaş üstü yerel halkın bölgeyi ziyaret eden

turistlere inanç, kültür, tutum ve alışkanlıklar baz alınıp yaşanan etkileşimleri inceleyerek yerel halkın turizme ve turiste bakış açısındaki değişimleri tespit etmeyi hedeflemiştir. Araştırmanın sonucunda yerel halkın yabancı dil bilgisi turistik olan Ürgüp'te yaşayan yerel halkın Acıgöl'de yaşayan yerel halktan çok önde olduğu, turistik bölge olan Ürgüp'te yaşayan yerel halkın turizm konusunda Acıgöl'de yaşayan yerel halktan daha bilinç olduğu ve bu etkilerin turistlerin destinasyon bölgesini olumlu yönde etkilediği her iki bölgede yaşayan yerel halk için aynı olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Lepp (2007) yapmış olduğu çalışmada Uganda'nın Bigodi köyündeki yerel halkın turizme yönelik tutumları araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda Bigodi köyünde yaşayan yerel halkın turizmi olumlu olarak karşıladığı ve olumsuz olarak karşılaşılan tek konunun olduğunu belirtmiştir. Olumlu yaşanan, yerel halkın turistlerin destinasyon bölgesini ekonomik olarak kalkındırdığı ve turizm gelirlerinde artış olduğunu belirtmeleriyken olumsuz olarak sadece kıyı kesimindeki çiftçilerin turistlerin hasatlarını yok etme korkusu yaşadıkları sonucuna varılmıştır.

Tayfun ve Kılıçlar (2004) yapmış oldukları çalışmada turistik (Alanya) ve turistik olmayan (Gazipaşa) ilçe merkezlerinde yaşayan yerel halkın dış kaynaklı turizmi nasıl algıladığı ve turiste bakış açılarını incelemeyi hedeflemiştir. Araştırmanın sonucunda çalışmada turistik (Alanya) ve turistik olmayan (Gazipaşa) ilçe merkezlerinde yaşayan yerel halklar arasında bazı farklar görülmüştür. Yerel halkın turistlerin geldikleri destinasyona yatırım yapmaları, iş imkanı, çevre kirliliği, bölgedeki fiyatların artması ve gelenek ve göreneklerin bozulması konusunda önceliklerinin aynı olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Alaeddinoğlu (2007) yapmış olduğu çalışmada Van yerel halkının sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda turizme ne kadar açık olduğu ve turistlere karşı bakış açıları araştırılmak istenmiştir. Araştırmanın sonucunda turizm planlaması yapılması ve yapılan planlamaya Van yerel halkının dahil edilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Van yerel halkının turizme, turiste bakış açısının son derece pozitif olduğu ve yapılacak olan birçok faaliyetlere yerel halk tarafından destek vereceği kanaatine varılarak olumsuz olarak sadece yerel halkın fiyatlarda azda olsa yükselme olacağını düşünmesine ve doğrudan yansımaya inanılmaktadır. Bununla birlikte Van yerel halkının turizmin olası olumsuz etkilerine rağmen bölgede olumlu ekonomik durumlar yaratacağına inandığı sonucu çıkarılmıştır.

Turist-Yerel Halk İlişkisinin Özellikleri

Günümüzde her yıl milyonlarca insan yaşadıkları yerlerden başka yerlere bir amaç doğrultusunda ayrılarak başka ülkelere veya bölgelere tatil yapmak için gitmektedirler (Demirbulat, 2012:56). Ülkelerinden tatil amaçlı çıkıp başka ülkelere veya bölgelere giden turistlere, gittikleri bölgedeki yerel halkın doğrudan ya da dolaylı olarak hizmet sunmaları kaçınılmaz bir durumdur (Ceylan, 2015:49). Dolayısıyla yerel halk oturdukları mekanlarda turistleri karşılayan hareketsiz toplumlardır. Bu durumdan dolayı turist ve yerel halk arasında değişik biçimde ilişkiler oluşmakta ve bu ilişkiler değişik sonuçlar doğurmaktadır (Rızaoğlu, 2012, s.275).

Turist ile yerel halk ilişkisinin özellikleri, beraber buldukları ortamlarda kurulan ilişkiyle yakından alakalıdır. Bu durum için bahsedildiği gibi ortam gerekli ve bu ortam ilişkinin boyutunu belirler. Birbirlerine yabancı olan bu iki grup ilişki kurulurken çeşitliliği artırır (Ceylan, 2015:50). Kurulan çeşitli ilişkilerin şu durumların olması halinde olumlu sonuçları olabilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.276);

- Turist ve yerel halk karşılıklı hoşgörülü olursa,

- Turist ve yerel halk karşılıklı cömert olursa,
- Karşılaşma sırasında coşku ve heyecan yaşanırsa,
- Yerel halk turistlere iyi karşılama ve iyi hizmet etmesi durumunda

Diğer yandan turistik bir ortamda değişik kişilik özelliklerini gösteren yerel halk ve turistler bu kişilik özelliklerini değer, inanç, aile yapısı ve ekonomik etkilerden etkilenecek şekilde olmaktadır (Berber, 2003:213). Ancak, bu etmenler ve durumlar turist- yerel halk ilişkisinde daha çok azaltıcı bir etkidir. Turist- yerel halk ilişkisinde azaltıcı yönde etki eden durumlar şu şekildedir (Rızaoğlu, 2012, s.276);

- Kitle turistlerinin tüm ihtiyaçlarının turizm işletmeleriyle karşılanması,
- Turistlerin yerel halkın yardımına ihtiyaç duyması,
- Dil anlaşmazlığından kaynaklı iletişim sorununun yaşanması,
- Turistlerin yerli halktan kendilerini soyutlama istekleri,
- Karşılıklı olumsuz tutumların yaşanması,
- Turistlerin gittikleri bölgelere dinlenme ve eğlenme amaçlı gitmeleri,
- Turistlerin yerel halk ile iletişim kurmaları için zamanın kısıtlı olması

Kısıtlı zamanı olan turistlerin yüzeysel ilişkilerinden dolayı anlamlı bir ilişki kurması için fırsat yoktur. Bir mekan da kısa süreliğine gerçekleşen bu ilişkinin sosyal ilişkiye dönüşmesi çok sınırlıdır (Tuna, 2018:66). Turist- yerel halk ilişkisi ile ilgili en önemli sorunlar kültür şoku, dil anlaşmazlığı ve birbirlerine karşı olan tutumlarıdır (Ceylan, 2015:51). Kültürel şok olayı, kültürel karşılaşma yaşayan iki tarafı da ilginç kılmakta ve turist- yerel halk karşılaşmaları kültürel şok ile alakalı olmasının yanı sıra nitelik ve kapsam bakımından özellikler taşımaktadır (Rızaoğlu, 2012, s.277).

Geçişkenlik

Turist- yerel halk ilişkisinde en önemli ve en temel özelliklerin en başında gelmektedir. Turist- yerel halk ilişkisinin geçişkenliği, bir küme türünün ilişkisinin diğer küme ile olan ilişkisinin özelliklerine geçiş sağlaması demektir. Birinci küme ilişkisi ile başlayan turist- yerel halk ilişkisi zamanın kısıtlı olması nedeni ile ikinci, üçüncü hatta kapalı küme ilişkisine kadar geçişkenlik göstermesi konusudur (Rızaoğlu, 2012, s.278).

Geçicilik

Turist- yerel halk ilişkisinde geçicilik kavramı, turistlerin tatillerinin kısa süreli olmasından dolayı aralarındaki ilişkinin genellikle yinelenemeyen bir özellik taşıması anlamına gelmektedir. Bu durumdan dolayı aralarında yaşanan ilişkinin sınırlı olması, tekrarı yaşanmaması ve yüzeysel olmasına sebep olmaktadır (Özgürel, 2020:98).

Değişkenlik

Turist- yerel halk ilişkisi bazı durumlarda değişkenlik gösterebilmektedir. Bunlar, turistik ortamdan turistik ortama, turistten turiste, turistten yerliye ve zamandan başka zamandır. Turist bulunduğu turistik ortamdan başka bir turistik ortama gittiği zaman orada kurduğu ilişkilerle yeni gittiği ortamda kurduğu ilişkilerin farklılığından dolayı değişkenlik gösterebilmektedir. Bugün yaşanan turist- yerel halk ilişkisinin yarın nasıl olacağını kestirmek

kolay değildir. Turistlerin bu amaçlarla turistik ortam değiştirdiği de başka bir konu içerisinde yer almaktadır (Rızaoğlu, 2012, s.278).

Bakışsızlık

Turist ve yerel halkın karşılaşmasında ilişkilerden kazanılan deneyimler birbirleriyle eşit değildir. Bir tarafın diğer taraftan beklentileri diğer tarafın bu taraftan beklentisiyle aynı olmayabilir (Rızaoğlu, 2012, s.278).

Anında Doyum

Turist-yerel halk anında doyum söz konusudur. Yerel halkın turist ile kurduğu ilişki sırasında anında yarar sağlamak doyumuna ulaşmayı hedefler. Farklı yer ve zamanda bir araya gelip temas kuran, sosyal ilişkiler kurarak birbirlerini tanıyan taraflar anında doyumuna ulaşabilmektedirler (Özgürel, 2020:101).

Kültürel Uzaklık

Turist-yerel halk ilişkisinin değişkenliği özelliği ile turistlerin ve yerel halkın sahip oldukları kültürel değerler zamanla biçimlenmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.279). Ve taraflar arası algılanan kültürel farklılıklar ilişkinin yönünü belirlemektedir (Özgürel, 2020:101).

Yabancılık

Turist-yerel halk ilişkilerinde bireyler birbirlerinin özelliklerinden dolayı birbirlerine yabancıdırlar. Değişkenliğini yansıtan bu yabancılık olayı ilişkiler arasında hoş bir duygu olmasına rağmen çekingenlik, korkaklık ve temkinli olmalarına da neden olmaktadır (Rızaoğlu, 2012, s.279).

Turist-Yerel Halk İlişkisini Etkileyen Faktörler

Doğasından dolayı boyutlarının çok olduğu ve destinasyon bölgelerinin özelliklerine farklılık gösteren turizmin, sürdürülebilirliği için birçok değişken özelliklerinin bütünleşmesi ve birbirlerine fayda sağlaması gerekir. Bu değişken özelliklerinden bir tanesi turizm destinasyonlarındaki yerel halkın turiste nasıl baktığı konusudur (Ceylan, 2015:53). Bu faktörlerin başlıcaları şu şekilde sıralanabilir (Rızaoğlu, 2012, s.288);

- Yerli halkın toplum yapısı,
- Turist-yerel halk ilişkisinde karşılıklı tutum,
- Turist-yerel halk toplumlarının birbirlerine karşı uygunsuz davranışları,
- Yerli halkın turistler arasındaki çıkar bulma çabaları,
- Turist-yerel halk iletişimi sırasında yaşanan güçlükler,
- Kitle turizmin verdiği etkiler,
- Turistlerin yerli halktan farklı olarak yaşam biçimleri,
- Yerli halkın kültürel gerçek özelliklerini kaybetmelerinde kaynaklanan etkiler

Turistlerle doğrudan ilişkili olan yerel halkın eğitimine önem verilmesi, turizm destinasyonunun gelişimi açısından önem arz etmekte ve hem turizm bilincinin hem de turist-yerel halk ilişkisinde sağlıklı bir iletişim kurulması açısından önemli bir etki olduğu düşünülmektedir (Ceylan, 2015:54).

Turist ve Yerel Halkın Birbirlerine Karşı Tutumları

Yerli halkın turiste ve turistlerin de yerli halka karşı olan tutumları ilişkileri biçimlendirerek davranışlara yön vermektedir. Yerli halk ile turistlerin birbirlerine karşı tutumları olumlu olduğu zaman ilişkiler olumlu olarak değerlendirilmekte, olumsuz olduğu takdirde olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bazı turizm destinasyonlarında yerli halk ile turistlerin tutumları aynı olabilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.289).

Yerel Halkın Turistlere Karşı Tutumları

Yerli halkın turistlere karşı tutumlarını belirleyici faktörleri şu başlıklar altında toplayabilmek mümkündür (Rızaoğlu, 2012, s.289);

- Yerli halk ile turist ilişkisinde, ilişki türü
- Turizm olgusunun yerli halk için önemi
- Yerli halkın turizmde oluşturduğu trafik
- Yerli halkın turistlerle oluşan ilişkilerinde yönetim becerileri

Turistler, gittikleri bölgedeki çektikleri yabancılıktan dolayı yerel halkın dikkatini çekerler. Ev sahibi olan yerel halk turistlerin düşüncelerinden etkilenmeye başlar. Yerel halk açısından turistler, kültürel kirlenmeye sebep olan tehdit unsurlarıdır. Bu kişiler geleneksel düzenin bozulacağını düşünmesinden dolayı kültürel değerlere sahip çıkılması gerektiğini düşünürler (Ceylan, 2015:54). Yerli halkın turistlere karşı tutumları şu şekilde sayılabilir (Rızaoğlu, 2012, s.290).

Alışma

Yerel halkın yaşam kaliteleri üzerinde, kalabalıklaşmanın olması ve trafiğin artması, suçların artması, süregelen hayatta maliyetlerin artması ve turistlerin farklı yaşam biçimlerinin yerel halka yansımalarından dolayı olumsuz zamanlar geçirebilirler (Ceylan, 2015:55). Ancak, koşullar yerli halk tarafından çekilemeyecek kadar zorlaştığında tepki gösterip bu sonuçlara katlanırlar. Bundan dolayı da turist-yerel halk arasındaki ilişkide yabancılaşmaya kadar yol açabilir (Rızaoğlu, 2012, s.290).

Yüksünme

İnsanın bazı şeyleri kendine fazlalık görüp yük saymasına yüksünme adı verilmektedir. Turistlerin destinasyonlarda kalabalık yaratması, fiyatların artışına neden olması, yerel halkı hor görmeleri gibi durumlarda yerel halk bunları kendine yük haline getirebilmektedir. Bundan dolayı yerel halk yüksünme duygusu içerisine girer ve bu ilişkiyi olumsuz etkileyebilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.290).

Düşmanlık

İlişkiler en az iki kişi arasında olması, tarafların birbirlerinin farkına varması ve anlam içermesini içerir (Özgürel, 2020:95). Yerel halk ve turistler arasında yaşanan ilişkide birbirlerinde hoşlanmayan kişilerin sayısı az değildir. Bazı ülkelerin düşmanlıkları çok öncelerden gelmektedir. Irk ayırımından dolayı düşmanlıklar hala sürmektedir. Tüm bu durumlar karşısında yerel halk ile turist arasında düşmanlık oluşabilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.290).

İlgilenme ve Yakınlık

Yerli halkın turistlere karşı anlatıldığı gibi sürekli olumsuz sonuçları olmayabilir. Yerel halkın turistlere karşı ilgilenme ve yakınlık gösterme biçimindeki tutum ve davranışları, yabancı dil sorununun yaşanmadığı, yerel halkın eğitim düzeylerinin yüksek olduğu ve turistlere karşı konukseverlik geleneği olan toplumlarda görülmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.290).

Turistlerin Yerel Halka Karşı Tutumları

Turistler gittikleri destinasyonlardaki yerel halkın kültürünü, davranış biçimlerini, kıyafetlerini, hayata bakış açılarını, kişisel ilişkilerini ve tüketim davranışlarında etkiler bırakabilmektedir (Tayfun, 2002:2). Bu olgular genellikle ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bağlı olarak değişmektedir. Ekonomik açıdan düşük standartlarda yaşam süren ülkelerde daha belirgin olarak görülebilmektedir (Ünlüönen & Tayfun, 2003:2).

Turistler ve yerel halk arasındaki iletişimin kendiliğinden meydana gelmemiş olması bu ilişkinin tipik bir özelliğidir. Karşılaşma sınırlı olarak gerçekleşir (Ceylan, 2015:56). Turistlerin yerel halka karşı tutumlarını şu şekilde sıralayabiliriz (Rızaoğlu, 2012, s.291).

İlgisizlik

Turistlerin gittikleri destinasyonlarda tatillerini rahat, eğlenceli ve mutlu geçirmelerinde yerel halkın etkisi yok ise turistler yerel halka karşı ilgisiz davranışlar sergilemektedirler (Ceylan, 2015:56).

Kaygı

Turistin, bilmediği ortamlara gitmesi, insanların korku yarattığı, anlaşılmaz ve yeterli bilgisinin olmadığı ortamlarda çekinmesine neden olur. Bundan dolayı bu gibi ortamlar turistte kaygı yaratmaktadır (Rızaoğlu, 2012, s.291).

Acıma ve Şaşkınlık

Turistik destinasyonların ve bu destinasyonlarda yaşayan insanların zor şartlarda yaşamını sürdürmeleri, turistlerde acıma duygusunu getirmekte ve daha duyarlı bir ortam yaratabilmektedir (Ceylan, 2015:56).

Ataerkillik

Turistlerin kendi kültürlerini gittikleri destinasyonlardaki kişilerin kültürlerinden daha üst seviyede görmeleri bu tutuma yol açabilmekte ve aynı zamanda kişiler kendi ülkelerinin elçileri olarak tatillerini sürdürmeleri izlenim açısından bir tutum gerçekleştirebilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.292).

Kültürel Görelilik Tutumu

Bazı kültürel seviyesi yüksek turistler, her kültürün kendine özgü değerlerinin olduğuna inanarak açık düşünceli olduklarını vurgularlar ve yerel halkı bu düzeyde tanımak isteyerek kültürel görelilik tutumunu geliştirmektedirler (Ceylan, 2015:57).

Üstünlük

Bazı turistler kendi duygularını ve düşüncelerini yerel halktan üstün tutma gibi bir tutuma sahiptirler. Yerel halkın yabancılıkları turistleri daha fazla üstünlük duygusuna götürdüğü düşünülmektedir. Yerel halkın kendilerine gösterdikleri güzel davranışları kötüye kullanmak olarak nitelendirilmektedir (Rızaoğlu, 2012, s.292).

Önyargı

Turistlerin, yerel halkı belirli bazı özelliklerine göre algılayarak olumsuz düşünceler geliştirmesi turist-yerel halk arasında çatışmaların çıkmasına sebep olmaktadır (Ceylan, 2015:57).

Sonuç ve Öneriler

Turizmde ziyaret edilen destinasyonlardaki çeşitli faktörlere bağlı olarak hem olumlu hem de olumsuz, kültürel ve ekonomik etkiler bulunmaktadır. Olumlu etkiler destinasyon ziyaretleri sonucunda o destinasyonun tanınmasında etkili olacağı gibi olumsuz etkiler bırakılması durumunda ise destinasyonun kültürel ve ekonomik anlamda zarar görebileceği düşünülmektedir.

Turist- yerel halk ilişkileri turizm hareketini, ülke ekonomisini ve ülkeler arası dostlukları etkileyen bir ilişki türüdür. Tatil amaçlı seyahat ederek başka ülkelere giden turistlerin ilgili destinasyonda yerel halk ile karşılaşması ile başlayan bu ilişkide turist ve yerel halk birbirlerine hoşgörülü ve cömert olmasının yanı sıra yerel halkın turistleri iyi ağırlaması ile ülkede olumlu sonuçlar yaratarak turizmden elde ettiği gelirlerin artacağı öngörülmektedir. Yerel halkın kültürlerini tanıtmada etkili olan bu ilişki türünde turistlerin gittikleri ülkelerin yerel halkını daha iyi tanınmasına ve diğer ülkelere verdikleri izlenimlerinin olumlu sonuçlar yaratacağı sonucuna varılmıştır. Yerel halkın bölgeye gelen turistlere karşı davranışları bölgedeki gelişimin yanı sıra ülkeye olan katkılarını da unutmamak gerekir. Bu çalışmada literatürde yer alan turist- yerel halk etkileşimleri incelenerek sonuçlar aktarılmak istenmiştir. Gelecek çalışmalar için ise turist- yerel halk etkileşiminin somut olmayan kültürel varlıklar üzerindeki etkisi incelenmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Alaeddinoğlu, F. (2007). Van Halkının Turisti ve Turizmi Algılama Şekli (Tourist Profile and Tourism Perception Stile of the People of Van). *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5(1), 1-16.
- Berber, Ş. (2003). Sosyal değişme katalizörü olarak turizm ve etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 205-221.
- Ceylan, S. (2015). Turizm sektörüne hizmet veren yöre halkının iletişim becerileri ve turistler tarafından algılanması: Pamukkale destinasyonunda karşılaştırmalı bir araştırma.
- Çetin, T. (2009). Beypazarı'nda turist-yerli halk etkileşimi ve turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 9(1), 15-32.
- Demirbulat, Ö. G. (2012). Turizmin Sosyal ve Kültürel Etkilerinin Turist Rehberleri Tarafından Algılanması Üzerine Bir Araştırma: Trabzon İli Örneği. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 53-75.
- Dönmez, B. & Çakıcı, A. C. (2013). Turist-Turist Etkileşimi: Yerli Turistlerin İngiliz Turistlere Bakış Açıları Üzerine Keşifsel Bir Araştırma. *Arş. Gör. Beril DÖNMEZ. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 37-61.
- Tuna, M., Turizm Sosyolojisi. *T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını no: 2606, Açıköğretim Fakültesi Yayını no: 1574*
- Lepp, A. (2007). Residents' attitudes towards tourism in Bigodi village, Uganda. *Tourism management*, 28(3), 876-885.
- Özgürel, G. (2020). Turizm destinasyonlarında yerleşik yabancı-yerel halk etkileşimi üzerine bir inceleme. (Doktora Tezi), *Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir*
- Rızaoğlu, B. (2012). Turizm Davranışı, *Ankara: Detay Yayıncılık*
- Tayfun, A. (2002). Turist Yerli Halk Etkileşimi Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 1-12.
- Tayfun, A. & Kılıçlar, A. (2004). Turizmin sosyal etkileri ve yerli halkın turiste bakışı. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 1-17.
- Ünlüönen, K. & Tayfun, A. (2003). Turistlerin yerli halkın tüketim davranışlarına etkileri üzerine ampirik bir araştırma. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10).